

Vaša internetová brána
do Európy

Programy politických strán vo voľbách do Európskeho parlamentu 2009

Mgr. Zuzana Gabrižová
Mgr. Radovan Geist, PhD.

© EurActiv.sk, jún 2009

Úvod

Blížiac sa druhé voľby do Európskeho parlamentu oživilí „európsku diskusiu“ na Slovensku. V médiách sa objavuje nezvyčajne veľa informácií o súčasných a potenciálnych europoslancoch i Európskom parlamente ako takom.

Dominujú pokusy hodnotiť pôsobenie poslancov, ktorý nás v EP zastupovali v rokoch 2004-2009. Cez štatistiky účasti na zasadnutiach, počty otázok, správ, vystúpení... sa na poslednú chvíľu pokúšame zistiť, ktorý europoslanec pracoval usilovne a ktorí pristupovali k svojim povinnostiam „uvoľnene“. Druhou dominujúcou je téma účasti na voľbách do EP. Odhady pôsobia takmer ako celoeurópska súťaž o čo najlepšie percentá.

Trochu mimo centra pozornosti však ostáva fakt, že voľby do EP sú predovšetkým politickým aktom. Hoci zloženie Európskeho parlamentu nemá taký vplyv na tvorbu exekutívy EÚ (Európskej komisie) a koje štandardom v európskych krajinách na národnej úrovni, EP predsa hrá dôležitú úlohu pri prijímaní európskej legislatívy. Ak vstúpi do platnosti Lisabonská zmluva, jeho postavenie sa ešte posilní.

Politické zloženie Európskeho parlamentu ovplyvňuje podobu uznesení, ktoré táto inštitúcia prijíma. Politické strany prichádzajú so svojimi prioritami a pozíciami a sú ich schopné presadzovať na základe sily argumentov, ale aj svojho poslaneckej frakcie.

Diskusia o voľbách do EP by preto mala byť predovšetkým politickou diskusiou - diskusiou o politikách, prioritách, ktoré chcú strany presadzovať, pozíciách, ktoré zastávajú k zásadným otázkam európskej politiky. Príspevkom k nej má byť aj analýza spracovaná portálom EurActiv.sk.

*Zuzana Gabrižová
Radovan Geist*

1. jún 2009

Hodnotenie pozícií k vybraným otázkam

Lisabonská zmluva

Zatiaľ neratifikovanú Lisabonskú zmluvu EÚ (LZ) považuje za krok vpred pre európsku integráciu a občanov únie väčšina kandidujúcich subjektov, niektoré s výhradami. Dokument podporujú takmer všetky parlamentné politické strany - Smer-SD, SDKÚ-DS, SMK, ĽS-HZDS aj SNS, ktoré zmluvu považuje „za významný krok v procese spájania Európy“. Výnimkou sú KDH a KDS (ktoré ide do volieb v koalícii s mimoparlamentnou OKS) .

Parlamentní podporovatelia LZ pr edovšetkým v ítajú, že z jednocuje základné dokumenty Európskeho spoločenstva (ĽS-HZDS, SMK), zefektívňuje a zjednodušuje rozhodovanie na úrovni EÚ (Smer-SD, SDKÚ-DS) posilňuje úlohu EP, národných parlamentov (SDKÚ, HZDS), zavádza možnosti občianskej iniciatívy (SMK) a posilňuje pozíciu únie na globálnej scéne (Smer-SD).

Odmietanie LZ zo strany KDH sa odvíja od názoru, že zmluva dostatočne nezaručuje budovanie EÚ na kresťanských základoch a nedostatočne rešpektuje suverenitu členských štátov. KDS sa obáva vytvorenia „superštátu bez vedomia ľudí“.

Pre iné kandidujúce strany naopak Lisabonská zmluva - hoci jej prijatie v tomto štádiu podporujú - nezašla dostatočne ďaleko. Stranu zelených (SZ) dokument neuspokojuje, pretože ich cieľom je dosiahnutie „silnej európskej federácie“. Podobne je na tom Liga, občiansko-liberálna strana, ktorej líder kandidátky Michal Havran si myslí, že v budúcnosti bude Európa potrebovať nový dokument, „ktorý zdôrazní federálny charakter“ bloku.

Z opačných pozícií neprimeraného presunu právomocí do Bruselu odmieta zmluvu Sloboda a Solidarita (SaS), ktorá sa kriticky stavia k vytvoreniu nevolenej funkcie „európskeho prezidenta“ či „posilňovaniu európskeho občianstva“. Zmluvu odmieta aj Demokratická strana (DS), ktorá považuje presun kompetencií do centra za „nezdravý“ a Komunistická strana Slovenska (KSS), podľa ktorej zmluvy „posilnila EÚ ako imperialistický, ekonomický, politický a vojenský blok, namierený proti záujmom robotníkov a národov“.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
Komunistická strana Slovenska	Webstránka KSS
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník , interview s lídrom kandidátky
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP, interview s lídrom kandidátky
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Webstránka SNS
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Rozširovanie EÚ

Otvorenosť Európskej únie ďalším potenciálnym členom podporujú vo všeobecnosti všetky kandidujúce politické strany. Ich postoje sa však líšia v tom, ktoré krajiny by to mali byť a za akých podmienok by ich únia mala prijať.

Viacere politické strany zastávajú názor, že EÚ by mala predovšetkým prijať „kultúrne blízke krajiny“ (ĽS-HZDS, KDĽ, SNS, KDS, DS). Ako také v programoch vystupujú predovšetkým Chorvátsko, Srbsko, prípadne Čierna Hora. Ukrajinu, ktorej zatiaľ zo strany EÚ nebola ponúknutá perspektíva členstva, považuje za potrebné zapojiť do integračného procesu SDKÚ-DS a HZDS. Podľa SDKÚ členstvo v EÚ „nie je cieľ sám o sebe, a každá európska krajina, ktorá si tento fakt uvedomuje, si túto šancu zaslúži.“

Smer-SD a SMK zdôrazňujú potrebu dokončenia vnútornej reformy EÚ v podobe Lisabonskej zmluvy ako podmienky pre pokračovanie rozširovania. „Zo strany Slovenska ako novej členskej krajiny by bolo nekorektné odmietat prístup nových členov, ak splnia kritériá“, uvádza ďalej na margo SMER.

Cez optiku kultúrnej blízkosti nemá členstvo Turecka u väčšiny parlamentných strán podporu. ĽS-HZDS a KDĽ vo svojich programoch výslovne podporujú privilegované partnerstvo s Ankarou.

Z predpokladu splnenia ekonomických a politických podmienok podporujú členstvo Turecka v EÚ Strana zelených a Liga, občiansko-liberálna strana. Liga zdôrazňuje, že „Rusko a Turecko prispeli k európskej civilizácii viac ako mnohé členské krajiny“. SaS navrhuje, aby ktorákoľvek kandidátska krajina, ktorá dlhodobo nedokáže splniť časť kritérií mala možnosť získať štatút „pridruženého členstva“ bez politickej integrácie.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník , interview s lídrom kandidátky
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník, Volebný program do EP
Slovenská národná strana	Webstránka SNS
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Hospodárska integrácia - spoločný trh

V oblasti hospodárskej integrácie a fungovania spoločného trhu väčšina strán podporuje existenciu spoločnej európskej meny. Určité výhrady zaznievajú len vo vyhláseniach dvoch malých strán - líder spoločnej kandidátky KDS-OKS Vladimír Palko v rozhovore pre EurActiv.sk vyjadril pochybnosť, či bolo načasovanie prijatia eura na Slovensku správne, na KSS sa zas na webstránke odmieta Maastrichtskú zmluvu, ktorá je právnym základom menovej únie.

Naopak, daňová harmonizácia má podporu len malého počtu strán. Podporuje ju Liga, občiansko-liberálna strana, a Strana zelených, ktorá žiada zavádzanie „zelených daní“. Z vyjadrenia lídra kandidátky HZDS v interview pre EurActiv.sk vyplýva ochota pripustiť určitý typ daňovej harmonizácie - vytvorenie jednotného účtovného základu, od ktorého „je len krôčik k definícii jednotného daňového základu a od toho je možné odvíjať diskusie o postupnom zjednocovaní sadzieb aj pravidiel“.

Politické strany majú rôzne predstavy o tom, ktoré ďalšie hospodárske politiky je potrebné koordinovať pre efektívne fungovanie spoločného trhu. Niekoľkokrát sa objavuje téma odstránenia posledných prekážok mobility pracovnej sily (ĽS-HZDS, Smer-SD, SDKÚ-DS...), respektíve spoločného postupu v zaistení energetickej bezpečnosti. Strana SaS si myslí, že koordinácia je potrebná aj pre „jasné odmietnutie ekonomického nacionalizmu a pr otekcionizmu, ktoré sa čoraz viac začínajú prejavovať zo strany "starých" členských krajín Európskej únie“.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník, interview s lídrom kandidátky
Komunistická strana Slovenska	Webstránka KSS
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP, interview s lídrom kandidátky
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Webstránka SNS (vyjadrenie lídra kandidátky)
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Posilnenie rozpočtu EÚ, európska daň

Väčšina kandidujúcich strán nepodporuje vytvorenie európskej dane, ktorá by bola pre EÚ vlastným rozpočtovým zdrojom. Súhlas vyslovila iba Liga, občiansko-liberálna strana, a čiastočne Strana zelených („Strana zelených podporuje zásadnú ekologicko-sociálnu daňovú reformu tak, aby sa zdaňovanie prenieslo zo zdanenie práce na zdanenie kapitálu a využívania prírodných zdrojov a energie... Tu vidíme rezervy pre vlastné zdroje únie...“).

Kandidujúce strany vo veľkej väčšine nepodporujú ani zvýšenie objemu spoločného európskeho rozpočtu, niekoľko krát sa objavil argument hospodárskej krízy a nutnosti šetrenia (SMK, Smer-SD). Priestor pre zvýšenie podpory prioritných oblastí však vidia politické strany v preskupení a racionalizácii výdavkov rozpočtu. Líder kandidátky ĽS-HZDS ho voril

v interview pre Eur Activ o zásadnejšej reforme rozpočtu EÚ - naviazanie národných príspevkov na výšku HDP, a z daňových príjmov ponechať iba príjmy odvíjajúce sa od DPH, pričom „úplne najjednoduchšie by to bolo zavesiť na jeden parameter“.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP, interview s lídrom kandidátky
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník, volebný program do EP
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Európske sociálne systémy

Pokiaľ ide o sociálne systémy členských krajín, najväčšia skupina strán požaduje ich zachovanie úplne v kompetencii štátov (KDH, SDKÚ-DS, z menších strán SaS, OKS-KDS, DS). Ďalšie podporujú istú mieru koordinácie (zachovanie národných systémov, so spoločnými rámcovými cieľmi - Liga, ĽS-HZDS) resp. postupného zblížovania (SMK, Strana zelených, Smer-SD). Najsilnejšiu podporu integrácie v tejto oblasti možno nájsť u Strany zelených, ktorá žiada v ybudovanie „Európskeho sociálneho modelu“. Slovenská národná strana do tazník nevyplnila, ale podľa informácii na webstránke podporuje „vytvorenie spoločného sociálneho systému“.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Webstránka SNS
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Príspevok EÚ k energetickej bezpečnosti krajín

Jednotný postup v energetickej oblasti nachádza podporu prakticky u všetkých strán, určité rozdiely sú v miere a oblastiach, ktoré strany akcentujú. Šesť politických strán (SMK, SDKÚ-DS, SZ, Liga, KDH, ĽS-HZDS) je za to, aby EÚ pomáhala zvyšovať energetickú bezpečnosť krajín pôsobením vo všetkých štyroch oblastiach označených v dotazníku (spoločná vonkajšia energetická politika, investície do prepravnej infraštruktúry a cezhraničných prepojení, investície do energetickeho výskumu a podpora OZE). Smer-SD nepodporuje spoločnú vonkajšiu energetickú politiku. KDS-OKS nepodporuje spoločné investície do obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a má pochybnosti v podpore výskumu, DS podporilo len spoločné investície do infraštruktúry a podporu OZE. Podľa SaS má EÚ prispieť k zvýšeniu energetickej bezpečnosti európskych krajín len investovaním do infraštruktúry.

SNS sa na prieskume nezúčastnila, no podľa informácií na webstránke podporuje „jednotný energetický systém“, ako aj „väčšie využitie obnoviteľných zdrojov energie a jadrovej energie“.

Viacere politické strany navrhli v dotazníku aj spoločný európsky postup v ďalších oblastiach energetiky - liberalizácia (SaS, ĽS-HZDS), energetická efektívnosť (SZ, ĽS-HZDS), či podpora jadrovej energie (ĽS-HZDS). Podľa SDKÚ-DS sa má energetická politika stať súčasťou zahraničnej politiky.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Webstránka SNS
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Klimatické záväzky

Podľa väčšiny strán, ktoré sa zúčastnili na prieskume (SMK, SDKÚ-DS, SZ, Liga, DS, Smer-SD, HZDS (na základe programu)), by EÚ mala prijať prísne záväzky ochrany klímy aj v prípade, že sa nepodarí dosiahnuť globálnu dohodu. Viaceré argumentovali tým, že EÚ si má udržať pozíciu globálneho lídra, ktorý je príkladom pre ostatné krajiny (Smer-SD, DS, SZ, SDKÚ-DS). Strana zelených žiada prijatie ešte prísnejších emisných limitov, než aké sú v súčasnosti navrhované. ĽS-HZDS zdôrazňuje, že sa bude usilovať o „zabezpečenie adekvátnych kompenzácií pre Slovenskú republiku zo strany Európskej únie za dosiahnuté výsledky v oblasti kvality ovzdušia, ak sa bude politika v oblasti ovzdušia aj naďalej sprísňovať“.

Proti sa v dotazníkovom prieskume vyslovili len dve strany. SaS nie je zásadne proti klimatickým záväzkom, p odmienuje však globálnu dohodu, pretože v opačnom prípade by mohli byť európske záväzky kontraproduktívne a ohrozujúce hospodársku konkurencieschopnosť. KDS-OKS si nemyslí, že je téza človekom spôsobených klimatických zmien dostatočne vedecky dokázaná, preto je proti záväzkom ako takým.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník, interview s lídrom kandidátky
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník
Strana zelených	Dotazník

Uznávanie partnerských zväzkov

Rozhodovanie o legalizácii partnerských zväzkov je vo výlučnej právomoci členských štátov. Pri pohybe osôb v rámci EÚ ale vyvstáva otázka, či by mali krajiny, v ktorých takáto právna úprava nie je, uznávať zväzky uzavreté v iných členských krajinách a tým priznať osobám, ktoré sa zdržujú na území iného štátu práva vyplývajúce z takéhoto zväzku.

Vzájomné uznávanie rozhodnutí zásadne odmietajú kresťanskí demokrati (KDH), ktorí presadzujú, aby bol v oblasti rodinného práva „striktne dodržiavaný princíp subsidiarity“. Odmietajú „dávanie na roveň“ registrovaných partnerstiev s rodinou v ponímaní manželského zväzku muža a ženy. Podobne to vidí aj KDS, podľa ktorých by takýto krok „odporoval kultúrnej tradícii Slovenska“. Omietaním tejto úpravy sa netají ani SNS. Najsilnejšia politická strana Smer-SD tento problém nepovažuje za svoju tému, a to napriek tomu, že jej politická rodina Strana európskych socialistov túto tému pravidelne otvára. Podľa strany Smer-SD by EÚ v týchto otázkach „nemala nanucovať rozdielne spoločenské normy a vzorce spolužitia z jednej členskej krajiny do krajiny inej“. Názor, že by rozhodovanie o zväzkoch malo zostať v rukách členských štátov zdieľa aj SMK, za „korektné“ ale považuje, aby štáty, ktoré takúto úpravu majú, u znávali a j zväzky uzavreté v iných štátoch. ĽS-HZDS k tomuto problému vo svojom programe postoj nezaujalo.

Najsilnejšia opozičná strana SDKÚ konkrétne stanovisko nedala, obmedzila sa na konštatovanie, že v blízkej budúcnosti očakáva na Slovensku otvorenie diskusie o registrovaných partnerstvách. Podporujú však aj diskusiu na túto tému na európskej úrovni.

Dôležitosť vzájomného uznávania registrovaných partnerstiev obhajuje napríklad Demokratická strana, podľa ktorej je partnerský zväzok „najmä rozhodnutím slobodných jedincov“. Podobne to vníma Liga, keďže ako tvrdí „nepatologické formy súkromného života patria k základným právam“. Podľa Strany zelených je logické, že ak v EÚ „neexistujú obmedzenia pre obchod a výmenu tovaru, musia pre ľudí platiť minimálne rovnaké princípy“. Súčasný stav podľa nich vyrába „občanov druhej kategórie“. Ako želateľné rozširovanie osobných a občianskych práv vníma otázku vzájomného uznávania inštitútu životného partnerstva osôb rovnakého pohlavia aj Sloboda a solidarita.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Demokratická strana	Dotazník
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Médiá
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník, interview s líderkou kandidátky
Strana zelených	Dotazník

Priority strán v EP

Drvivá väčšina strán tvrdí, že chce v EP presadzovať záujmy Slovenska. Medzi proklamovanými prioritami kandidujúcich strán dominujú ekonomické témy, zmierňovanie dôsledkov krízy a energetika.

Pre Smer-SD je témou číslo jeden zastavenie prepadu európskej ekonomiky a kontrola finančných trhov. Nasleduje energetická politika, ochrana životného prostredia, posilňovanie európskeho sociálneho modelu a „posilňovanie spoločných európskych hodnôt, pocitu a vedomie európskeho občianstva.

SDKÚ-DS chce proti kríze bojovať politikou vytvárania pracovných miest, tlačíť na odstránenie bariér slobodného pohybu, podporovať financovanie vzdelávania a výskumu, podporovať malých a stredných podnikateľov.

SMK by okrem tvorby pracovných príležitostí rado akcentovalo témy rôznych foriem cezhraničnej spolupráce, rozvoj vedomostnej spoločnosti, boj proti chudobe a zvýšenie šancí na sebarealizáciu spoločenstva Maďarov na Slovensku.

Z rady vybočuje **SNS**, ktorá chce presadzovať vytvorenie druhej komory EP s rovným zastúpením členských štátov. V EP chce predovšetkým brániť národné záujmy a presadzovať „Európu národov“.

KDH sa chce zamerať na ochranu tradičných hodnôt, bezpečnú Európu, hospodárku krízu a solidaritu ako aj na energetickú bezpečnosť.

ĽS-HZDS by sa rado podieľalo na reforme európskeho rozpočtu, Spoločnej poľnohospodárskej politiky a na zabezpečení prístupu k cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

KDS-OKS vidí svoju úlohu v presadzovaní daňovej, odvodovej a kultúrno-etickej suverenity ako aj v presadzovaní referenda o každej zmene zmlúv EÚ. **Sloboda a solidarita** chce do EP priniesť „odbornosť v ekonomických otázkach“, obhajovať právo krajín na hľadanie optimálneho modelu rozvoja, zasadzovať sa za reformu výdavkov EÚ a za dobudovanie vnútorného trhu. **Strana zelených** do svojich štyroch priorít zaradila zvyšovať podiel obnoviteľných zdrojov energie, zabezpečiť prístup k zdravým potravinám za primeraných cien, skutočnú rovnosť príležitostí a budovanie silnej, demokratickej a transparentnej Európy. **Demokratická strana** bude trvať na dodržiavaní platných noriem, najmä vo fiškálnej oblasti a presadzovať maximálnu slobodu jednotlivca voľne sa pohybovať, pracovať a študovať v EÚ. **Liga** chce v prvom rade zabezpečiť, aby bolo „Slovensko nevyhnutnou súčasťou všetkých dôležitých rozhodnutí“.

Slobodné fórum ako svoju základnú agendu v eurovoľbách definuje občianske slobody, jednotný slobodný trh, hospodársky rast a zamestnanosť, zdravé životné prostredie a nezávislú európsku energetiku. **Komunisti (KSS)** chcú vidieť „Európu blahobytu národov, mieru, sociálnych a demokratických práv“ a bojovať budú za „Európu národov, ktorá nemá nič spoločné s EÚ kapitálu a vojen“. **Agrárna strana vidieka** má ambíciu zachovať dôstojné

postavenie SR voči EÚ, do európskych inštitúcií presadzovať nadaných a slušných mladých ľudí so znalosťami jazykov a všestranne rozvíjať kvalitu života na vidieku a upozorniť na súčasné rozdeľovanie eurofondov. **SDL** ohlásila ako svoje priority zdravotníctvo, sociálnu oblasť, školstvo a stieranie regionálnych rozdielov. Misiou kandidáta **Misie 21** sú európske platy, sociálne istoty d' ďalším generáciám, informovanie o EP a podpora východného Slovenska. **Rómska iniciatíva Slovenska** sa chce zamerať na odstraňovanie veľkých sociálnych rozdielov presadením adresnejších rozvojových programov, ako aj oblasť zamestnanosti a regionálneho rozvoja. Ďalej akcentuje „rzný boj proti narastajúcemu rasizmu, xenofóbii a nacionalizmu a presadiť spoločnú politiku prísneho postihu týchto negatívnych javov“.

STRANA	ZDROJ INFORMÁCIE
Agrárna strana vidieka	Webstránka ASV
Demokratická strana	Dotazník
Komunistická strana Slovenska	Webstránka KSS
Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana	Dotazník
Kresťanskodemokratické hnutie	Volebný program do EP
LIGA, občiansko-liberálna strana	Dotazník
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	Volebný program do EP
Misia 21 – Hnutie kresťanskej solidarity	Webstránka Richarda Schneidera
Rómska iniciatíva Slovenska	Médiá
Sloboda a Solidarita	Dotazník
Slobodné Fórum	Webstránka SF
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	Dotazník
Slovenská národná strana	Webstránka SNS
SMER - sociálna demokracia	Dotazník
Strana demokratickej ľavice	Médiá
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	Dotazník, Volebný program do EP
Strana zelených	Dotazník

Metodika práce

Analýza vychádza z dotazníkového prieskumu, ktorý poštou EurActiv.sk realizoval medzi kandidujúcimi politickými stranami od 16. apríla 2009. Zapojili sa do neho strany: Demokratická strana, Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana, Liga, občiansko-liberálna strana, Sloboda a Solidarita, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, SMER - sociálna demokracia, Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja, Strana zelených. Pri hodnotení pozícií ďalších politických strán sme vychádzali z ich volebných programov (Kresťanskodemokratické hnutie, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko) a z informácií uverejnených na webových stránkach strán a v médiách (Agrárna strana vidieka, Misa 21, Komunistická strana Slovenska, Rómska iniciatíva Slovenska, Slobodné fórum, Slovenská národná strana, Strana demokratickej ľavice).

Príloha: Dotazník: Programové východiská strany vo voľbách do EP, 2009-06-01

1. Názov politickej strany / koalície / spoločnej kandidátky

2. Považujete prijatie Lisabonskej zmluvy za krok vpred pre európsku integráciu a občanov Únie? Prečo?

3. Mala by byť EÚ otvorená všetkým potenciálnym kandidátom, pri splnení politických a ekonomických podmienok?

4. Považujete za nevyhnutnú podmienku zefektívňovania vnútorného trhu:

- existenciu spoločnej meny
- ďalšiu harmonizáciu v daňovej oblasti
- užšiu koordináciu hospodárskych politík členských krajín

Iné (špecifikujte)

5. Mala by Európska únia disponovať väčším rozpočtom, na financovanie spoločných programov, napríklad na podporu výskumu, mobility a pod.? Podporujete rozširovanie vlastných zdrojov Únie, napríklad zavedením európskej dane?

6. Sociálne systémy členských krajín by sa mali:

- harmonizovať a vytvoriť jednotný Európsky sociálny systém
- postupne zblížovať, no zachovať národné špecifiká
- zachovať národné systémy, so spoločnými rámcovými cieľmi
- byť úplne v kompetencii národných štátov

Iné (špecifikujte)

7. - Akým spôsobom by mala EÚ prispieť k zvýšeniu energetickej bezpečnosti európskych krajín?

- spoločná vonkajšia energetická politika
- investície do prepravnej infraštruktúry a cezhraničných prepojení
- investície do energetického výskumu
- podpora obnoviteľných zdrojov energie

Iné (špecifikujte)

8. Mala by EÚ prijímať prísne záväzky ochrany klímy (napr. 20% zníženie emisií CO2 do roku 2020) aj v prípade nepodariť dosiahnuť globálnu dohodu?

9. Mali by členské krajiny automaticky uznávať partnerské zväzky uzavreté v inej členskej krajine? Prečo áno/

10. Na aké politické priority sa chcete zamerať v Európskom parlamente?

Mgr. Zuzana Gabrižová (1984) je vedúcou redakcie EurActiv.sk a koordinátorkou sekcií Voľby v EÚ a Slovensko v EP. Absolvovala štúdium „medzinárodných vzťahov a diplomacie“ na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov, UMB. Pôsobenie politických strán v EP, činnosť Európskeho parlamentu a vývoj inštitucionálnej štruktúry Európskej únie sleduje od roku 2007.

Mgr. Radovan Geist, PhD. (1978) je šéfredaktorom portálu EurActiv.sk. Absolvoval štúdium „medzinárodných vzťahov a diplomacie“ na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov, UMB, doktorát v odbore „teória politiky“ získal na Ústave politických vied SAV / Univerzite Komenského. Je jedným zo zakladateľov portálu EurActiv.sk.

EurActiv.sk je nezávislý informačný portál o dianí v EÚ a európskom dianí na Slovensku. S viac ako 89 000 UV a 250 000 PV (Google Analytics, marec.09) je dôležitým pracovným nástrojom pre mienkotvorcov a rozhodovateľov (inštitúcie, MVO, think-tanky, médiá atď.), ktorí definujú alebo ovplyvňujú legislatívny proces. EurActiv.sk vznikol v septembri 2003 a je súčasťou siete portálov EurActiv, ktorá pôsobí v 11 európskych krajinách.

© EurActiv.sk, jún 2009